

Sveti Sava u tradiciji srpskog naroda

U istoriji svakog naroda postoji neka ličnost koja predstavlja oličenje moralnih vrednosti i vrlina, čije ideje treba da slede generacije koje dolaze i čijih reči treba da se sete svi koji žele da ostanu na pravom putu. Ta ličnost u srpskoj kulturi i tradiciji je Sveti Sava, jedinstven i večan.

Pre nego što je postao Sveti Sava, Rastko je bio običan dečak, sin Stefana Nemanje. Budući da se, za razliku od svoja dva brata, Vukana i Stefana, nije interesovao za očev presto i ovozemaljske vrednosti, Rastko je rešio da sam pođe na mesto gde će moći da ostvari svoje težnje duhovne prirode. Odlazak mladog Rastka na Svetu Goru izazvao je ogromnu tugu i patnju kod njegovih roditelja, ali je s druge strane ustanovio njegov identitet kojim se Srbi i danas ponose. Nakon zamonašenja, Rastko se miri sa ocem koji mu oprašta bekstvo u manastir. Svaki gest ili reč Svetog Save za nas može da bude pouka. Srpska književnost je prepuna primera koji nas uče šta znači biti na putu svetosavlja. Navešću ovde samo nekoliko takvih primera. U književnosti je Sveti Sava poznat po snalažljivosti, mudrosti i darežljivosti, što se posebno vidi u delu „Sveti Sava i bogati Gavan“ u kome on kažnjava bogatog Gavana i njegovu ženu zbog nečoveštva, sebičnosti i oholosti. Snalažljivost dolazi do izražaja naročito u delu „Sveti Sava i đavo“, u kom možemo da zapazimo i koliko je Sveti Sava obdaren duhovitošću. Naime, Sveti Sava i đavo se nadmeću i nadmudruju tokom poslova na selu, a naročito u toku sađenja raznih biljnih kultura. Tada Sveti Sava odnosi prevagu, dok gramzivi i brzopleti đavo pokazuje svoju punu nemoć. Delo „Sveti Sava i otac i mati s malim djetetom“ najbolje nam ilustruje univerzalne vrednosti koje treba da krasi jednog čoveka. Pošto je blagoslovio novorođenče, Sveti Sava je poručio roditeljima da ga u toku života uče ispravnim vrednostima, da ne krade, da ne laže, da poštuje starije i da bude poslušan. Sve ove vrline predstavljaju osnovne hrišćanske vrednosti. Takođe, u narodnim predanjima Sveti Sava uči Srbe moralnim vrednostima, kako da žive u miru i slozi, da se ne odaju alkoholu kao izvoru zla, a takođe ih podučava i kako da vaspitavaju decu i kakav odnos treba da imaju prema siromašnima.

Smatram da mi kao narod treba da se ponosimo što u svojoj tradiciji imamo takvu ličnost kao što je Sveti Sava i da zauvek treba da sledimo ideale koje je on utemeljio. Nažalost, svedoci smo da su ove vrednosti koje je propovedao Sveti Sava u današnje vreme sve ređe prisutne u našem narodu. Zato smatram da svako

od nas treba da se osvrne na učenje ovog našeg velikog prosvetitelja i da mu njegove misli budu putokaz kako ispravno hodati kroz život.

Leonardo Barbi 1A